

Колку вистински чини Вашиот кредит?

Амортизационен план - план на отплата

Трошоци за поднесување на барање за кредит	Пополнете
вообичаено одреден процент од бараниот износ	

Возможни трошоци при исплата на кредит	Пополнете
Еднократна провизија – се плаќа при исплата на кредитот и вообичаено е одреден процент од износот на кредитот	

Провизија за обработка – најчесто е годишна и се пресметува како % од целиот кредит или од остатокот на долгот	
--	--

Провизија за резервација – се должи кај пречекорувањето на кредитот или кредитна линија и се пресметува на неискористениот дел од средствата	
--	--

Трошоци поврзани со обезбедувањето	Пополнете
Трошоци за проценка на обезбедувањето	

Нотарски трошоци	
------------------	--

Трошоци осигурување на обезбедувањето	
---------------------------------------	--

Трошоци за меница	
-------------------	--

Трошоци кои вообичаено се забораваат	Пополнете
Трошоци за предвременно затварање на кредитот – доколку побарате предвременно да го затворите кредитот	

Трошоци за затварање на дел од кредитот – се плаќа ако го затворите дел од кредитот и се пресметува фиксен износ или како одреден процент од остатокот од кредитот или затворениот износ	
--	--

Трошоци за промена на условите во договорот на кредитот, рок, услови за враќање, промена на залог или промена на други услови	
---	--

Корисни совети:

Секогаш споредувајте ист износ, ист рок и иста валута
Проверете дали објавената камата се однесува за целиот период на враќање на кредитот

Практичен пример за како полесно да го следите планот на отплата на кредитот

Износ на кредитот	Валута	Годишна каматна стапка	Висина на каматната стапка (месечно)	Број на рати	Датум на исплата на кредитот	Датум на доспевање на првата рата	Рок меѓу ратите	Стапка на вкупни трошоци
30,000.00	EUX*	9,4 %	0,78%	84	20.01.2014	17.02.2014	месец	10.27%

Бр. на рата	Датум	Износ на рата	Износ на главница	Износ на камата	Остаток од долгот
1	17.02.2014	490,83	232,33	258,50	29767,67
2	17.03.2014	490,83	273,20	217,63	29494,47
3	15.04.2014	490,83	267,49	223,34	29226,98
4	15.05.2014	490,83	261,89	228,94	28965,09
5	16.06.2014	490,83	248,81	242,02	28716,28
6	15.07.2014	490,83	273,38	217,45	28442,90
7	15.08.2014	490,83	260,60	230,23	28182,30
8	15.09.2014	490,83	262,71	228,12	27919,59
9	15.10.2014	490,83	272,13	218,70	27647,46
...	...	...	...	...	...
83	15.12.2020	490,83	483,48	7,35	487,65
84	15.01.2021	490,60	487,65	3,95	0,00

Годишна каматна стапка: која се пресметува на остатокот на долгот.

Стапка на вкупни трошоци и провизији: која ги вклучува каматните стапки и сите задолжителни трошоци на сметка на клиентот.

Месечна рата: е сумата која треба да ја внесете на Вашата сметка во банката. Во случајот за месец мај, (916.77 EYP) која ги вклучува износот на каматата (79.33 EYP) и дел на главницата (837.44 EYP)

Вкупната сума за исплата на кредитот (11,001.24 EYP) која ги вклучува главницата (10,000.00 EYP) и каматата (1,001.24 EYP).

41230,49   30000,00   11230,49

Примерот се однесува на бизнис кредит во износ од 30.000 Евра

*EUX - Се означуваат кредити индексирани во евра.

Транспарентност

Тема: Кредити

Транспарентност

Тема: Кредити

Што треба да ја прашате Банката, за да се информирате за вистинската цена на кредитот ?

Постојат многу повеќе прашања што еден кредитобарател треба да и ги постави на Банката, пред да праша единствено само за цената на кредитот.

Дали постојат трошоци при пополнување на барање за кредит?

Каков тип на обезбедување е прифатливо за Банката и дали постојат трошоци за проценка?

За да биде појасно!

Банките како обезбедување за кредитите обично прифаќаат: гаранти, залог на подвижен или недвижен имот, хипотека на имот во рурална и урбана средина, или гаранција во вид на вредности како парични средства. За да можете да заложите нешто како обезбедување треба да го докажете сопствеништвото, и при тоа потребно е на Банката да и доставите определена документација од соодветни служби и во некои случаи да ја заверите на нотар. Одреден вид на потврди, документација, изводи, и регистрации, подлежат на трошоци и провизии.

Информирајте се добро колку би чинеле!

Некои Банки имаат свои проценители, кои прават проценка на потенцијалниот залог (подвижен и недвижен имот), при што процесот трае пократко а клиентите немаат трошок за проценка.

Добро е да се знае!

Информирајте се и колку е важна за банката Вашата дејност, работа, перспектива и кредитоспособност, и нејзината флексибилност во поглед на обезбедувањето, со цел тоа да има минимални трошоци за Вас.

Дали постојат трошоци за анализа на Вашето барање за кредит и кредитоспособноста?

Некои Банки имаат свои кредитни аналитичари, кои врз база на разговор со Вас и анализа на Вашето работење, се обучени да ја увидат Вашата идеја без дополнително да Ве оптоваруваат со трошоци, бизнис планови. Подоцна во процесот, Ви се бараат само најнеопходните документи со цел да имате минимални трошоци.

Дали Банката го покрива трошокот за меница?

Меницата е хартија од вредност со која нејзиниот потписник, еднострано изјавува дека е обврзан да го плаќа својот долг. Некои банки го покриваат трошокот за меница, но во случај клиентот да згреша при пополнувањето, наплатува трошок од 500 МКД.

Колкава е каматната стапка?

а) дали процентуално изразената каматна стапка се пресметува на остатокот на долгот на кредитот?

За да ја добиете сумата која треба да ја платите за еден кредит, треба да го знаете периодот и каматната стапка.

Пример:

За кредит од 5000 евра, на 24 месеци, каматата е 9%
Месечната рата изнесува 337 €, а вкупниот износ за враќање изнесува 5435€

Но, каматата не се смета за целиот период, туку за секој месец одделно, и тоа на намалениот дел што Ви останува за плаќање до крајот на периодот.

б) дали во каматната стапка се вкalkулирани сите трошоци за кредитот?

в) дали постојат и дополнителни трошоци како на пример:

- административни трошоци за обработка на кредитот
- манипулативни трошоци на крај на секоја година
- други трошоци: трошоци за посета од страна на Банката, мониторинг, пратка на определено известување, еднократни трошоци при пополнување на апликација итн.

За да биде појасно!

За трошоците да ви бидат појасни и попрегледни, прашајте ја Банката да ви пресмета и да ви даде точна бројка:

- колку изнесува месечната рата за кредитот: главница и камата?
- колку изнесува вкупната сума за враќање на кредитот: главница и камата?
- колку вкупно ќе чини кредитот: камата и останати трошоци?

Важно: Земјоделците треба да го знаат и следново

- а) дали постои грејс период?
- б) дали имате нередовен план на отплата зависно од типот на дејноста?
- в) дали е прифатлива хипотека во рурална средина, како обезбедување?

Доколку задоцнам со отплатата на кредитот, колкава е затезната камата што се пресметува?

Зошто треба да знам?

Банките стимулираат финансиска дисциплина помеѓу корисниците на кредит, и при тоа е многу важно кредитот да се враќа на време. Навремената отплата сепак Ви гради добра кредитна историја, која се цени од страна на секоја финансиска институција. Затезната камата се смета како еден вид на предострожна мерка, и треба да знаете колку изнесува.

Што ќе се случи доколку побарам порано да го отплатам кредитот?

Прашајте дополнително:

- а) дали Банката го дозволува тоа?
- б) дали се пресметуваат трошоци или провизија и колку?
- в) која е процедурата за предвремена отплата?

Зошто треба да знам?

Информирајте се за процедурата за предвремена отплата на кредитот: какво барање треба да доставите и кому, кои документи треба да ги потпишете за Банката да ја информирате Банката за Вашата намера.

Дали кредитот се исплаќа во локална валута (денари) или во локална валута со девизна клаузула?

Зошто треба да знам:

Важно е да се знае, бидејќи доколку кредитот е исплатен со девизна клаузула*, се јавува дополнителен трошок од курсната разлика.

* Кредитот во локална валута со девизна клаузула значи дека отплатата на кредитот се врши според вредноста на странската валута, на денот на уплата на ратата, изразена во денари

Дали во договорот е наведено дали каматната стапка е фиксна или променлива?

Важно е да се осигурате дека каматната стапка нема да се смени во текот на отплатата на кредитот. Доколку во договорот е назначено дека каматата е променлива, тогаш е врзана за берзанска каматна стапка (најчесто EURIBOR*) која се менува на месечно ниво.

* EURIBOR е скратеница од Euro Interbank Offer Rate- Меѓународниот пазар во евро зоната.

И уште нешто!

- Дали морате да дојдете во банка за да пополните барање за кредит?
- Дали Банката располага со стручен кадар за да направи бесплатна анализа на вашето работење и кредитоспособност, без да имате бизнис план или потврда за добро управување со бизнисот?
- Дали имате определени придобивки од работењето со Банката каде користите кредит: семинари, обуки, презентации итн..
- Дали банкарскиот кадар објаснува детално и дали Ве информира транспарентно околу цените, трошоците и процедурите за кредитите?
- Дали во Банката Ви се достапни и други финансиски услуги, за кои имате потреба?
- Дали Банката Ви е достапна и дали има долго работно време, вклучувајќи ги и саботите?